

عنوان مقاله:

تأثیرات انسانی و زیست محیطی سدهای کوچک و بزرگ با تأکید بر دریاچه ارومیه

محل انتشار:

اولین همایش ملی تأثیر پسروری دریاچه ارومیه بر منابع خاک و آب (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

خدیجه پریزن - کارشناس مهندسی کشاورزی، گیاه پزشکی

خلاصه مقاله:

دو دهه اخیر موج عظیمی در اجرای پروژه‌های سدسازی توسط وزارت خانه‌های نیرو و کشاورزی در کشور راه افتاد که طی آن هزاران سد کوچک و بزرگ در کشور ساخته شد. توجه همه این سدها جلوگیری از به هدر رفتن آب، ذخیره و کنترل آن جهت مصارف کشاورزی و آب خیزداری تولید انرژی برق - آبی و تأمین مصارف خانگی و شرب بود. نکته قابل توجه در فعالیت دو وزارت خانه ادعای مشترک، ولی به کارگیری استراتژی متضاد بود. وزارت کشاورزی با احداث سدهای کوچک، با اهداف آبخیزداری قصد تقویت آب‌های زیرزمینی را داشت و وزارت نیرو با احداث سدهای بزرگ مانع از جریان آب‌ها در رودخانه‌ها و نفوذ آب به زیرزمینی شد. عدم اجرای استراتژی علمی و افراط باعث شد توازن هیدرولوژیکی و طبیعی کشور به هم بخورد که خشک شدن دریاچه ارومیه از جمله موارد بارزی است که بحران‌های بزرگ زیست محیطی و به هم خوردن توازن اقتصادی - اجتماعی را به همراه داشت. از نظر زیست محیطی انقراض گونه‌های بومی گیاهی و جانوری که طی میلیون‌ها سال خود را به زیستن در شرایط سخت شور سازش داده بودند و یا از بین رفتن زیستگاه پرندگان و آبزیان که علاوه بر خسارت‌های اقتصادی، تنوع زیستی کشور ایران را نیز تهدید کرده است. خشک شدن رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و بیابان‌زایی سبب می‌شود که طوفان‌های شن و ماسه نمک و ریزگردنه تنها ساکنان اطراف این اکوسیستم را تهدید کند. بلکه به تمام کشور و ساکنان کشورهای مجاور را با خطر مواجه کند. تغییر میکروکلیمای منطقه شامل افزایش دما و کاهش رطوبت باعث افت کیفیت زندگی، تهدید سلامت، افت محصولات کشاورزی نیاز بیشتر به آب و در نتیجه باعث از بین رفتن جوامع بومی، کشاورزی سنتی و مشاغل روستایی - بومی شده است. مهاجرت به شهرها، گسترش حاشیه‌نشینی و صدها معضل اقتصادی - اجتماعی از جمله تأثیرات بعدی از بین رفتن اکوسیستم دریاچه ارومیه است. سدهای کوچک نیز می‌تواند تأثیرات منطقه‌ای داشته و حتی فاجعه‌ای در مقیاس بزرگ ایجاد کند. مثلاً در اثر شکستن سد، خسارات ناشی از سیل چند برابر شده و یا باعث غرق شدن جوانان کودکانی می‌شود که در آن منطقه زندگی می‌کنند.

کلمات کلیدی:

ارومیه، انقراض گونه‌ها، ریزگرد، زندگی انسان، سدسازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/250805>

